

[Transcript] Genstart / Ruslands nye militser

Han roper ud i mørken, blandt lignede af døde soldater, lederen for den private russiske her, vagnergruppen forbaner ledelsen i kimmel, og tror mere træk sin tropper ud af bakmuts, hvis ikke han får mere ammunition.

Værsselands private her er begyndt at kæmpe om ressourcerne, vagnergruppen er den mest kendte, men langt fra den eneste.

Rapporter fra Russier, bare at Gazprom har sættet sin egen private arme.

De private militære pibler nemlig frem i et russland, hvor de interne spændinger tager til, og hvor riman og store virksomheder forbereder sig på tiden efter krigen, og måske efter Putin.

Genstart i dag om det russiske kludetippe af private her.

Jeg hedder Thomas Tierhønsen.

Niklas, hvad siger det om ruslands interne affære, at vi ser de her militære enheder sådanne pible frem?

Det siger noget om en ledelse, som må være forholdsvis desperat for at tilade at give afkald på en del af det voldsmål på de plejer her.

Og på den anden side siger det noget om den anden ende de private aktører, der byder ind, at det er et klima, hvor det kan være fordelagtigt for dem at gøre det.

Hvad er det for et klima?

Det er et klima, hvor flere maktfulde aktører ser et behov for, at helgaderer sig mod eventuelle konflikter eller russiske ved at sørge for at have væbende styrker, der kun svarer til dem.

Niklas Randbo er projektforsker ved Forsvarsakademiet.

Her studerer han især de dele af de russiske militære, der er på private hænder.

Hvornår begynder du selv at interessere dig for de her private militærvirksomheder i Rusland?

Det gjorde jeg i 2018, da jeg første gang blev introduceret for den mest berømte af de her grupper, Wagnergruppen.

Det var i et indslag for Al Jazeera, om at de var til stedet i den central afrikansk republik.

Og de var til stedet som en del af en mission, som FN, mere eller mindre, havde blodstempelt ind i sikkerhedsrådet.

På den ene side var jeg ret for bløffet over, hvor stor en udfordring de kunne være for det internationale rætslige miljø.

Altså folkeretten FNs mulighed for at være fredskabende, arbitrerende aktør, der ligesom skal sørge for, at der er rene linjer omkring kristeeltagelser og så videre.

Pludselig så stod der en privat aktør her, og det virkede som om, der var ikke noget kontrol, og jeg fik med det samme tanken, at vi blev nødt til at forstå en gruppe som den her, for at forstå, hvad vi skal forvente af trusler i det internationale miljø de næste mange år.

Netop ved Wagnergruppen, er vi jo alle sammen efter hånden blevet bekendt med i kraft af krige i Ukraene.

Vi har hørt virkelig meget om, hvad vi kan gøre i det internationale miljø,

og at vi er jo alle sammen efter hånden blevet bekendt med i kraft af krige i Ukraene.

Vi har hørt virkelig meget om Wagnergruppen og deres leder, Prigosjen.

Hvad er det, der kender tøjener deres måde at arbejde på?

Formelt set har de den samme rolle, men de kender i praksis for at gøre det beskidte arbejde, og de arbejder også under nogle forhold, der gør, at de må gøre tinget lidt anderledes.

I stedet for at have en masse af forholdsvis hvilke kvalificerede soldater,

så har de nogle højt kvalificerede soldater, og en kæmpe bunke af meget dårlig kvalificerede

[Transcript] Genstart / Ruslands nye militser

soldater,
som de forholdsvis lige glade med.
Så dem sender de frem i krig, og det bliver nogle brutale kampmetoder,
af folk, der ikke er bekendt med normen og indfører humanitære folkret.
Altså folk, der fører en enorm beskidt krig.
Varvnergruppen har vagt opsigter redsel siden krigens start.
Det er i sær deres indsats i det blodige slag om byen Bagmut,
der har gjort den til den mest berøgtede private russiske herre.
Sådan ser situationen ud ved frontlinjen i donæskregionen.
På grund af meget stor tag på begge sider bliver byen Bagmut kaldt kødhagerne.
Men de er langt fra den eneste.
Noget, der bliver understret for nyligt, den video af en russisk krisfange,
begynder at florere på de sociale medier.
Præcis sagde sig plads.
På videoen ser man en russisk soldat, der sidder med ryggen mod en mur.
Hans ene øje er beskadet, og ellers sidder han stadig i sit militærkluns.
Den soldaten fortæller, at han bliver sovet nær fronten, og ikke længere kan gå.
Han beder derfor om at blive evagueret og venter på det.
Hvis du viser dig, at man skal lige udgå i russet.
Hvis du ikke er nødvendig.
Og der kommer sådan nogle andre russiske soldater, og begynder at hive i ham og få ham væk.
De trækker ham en stykke vej, og fortæller ham så, at nu kan vi ikke trække dig videre.
Vi bliver nødt til at afsøge området, og så forlader de og melder.
Og han ligger og venter og venter, men de kommer aldrig tilbage.
Han ender med, så selvom at tage fære, så han slæber sig med armene gennem skoven, gennem krat
og overmarker.
Og det gør han over en periode på fire dage, indtil han når den ukrainske front.
Og der bliver han så taget ind af dem.
Der er særligt en ting, som den her russiske soldat fortæller, som har fået folk til at spære øjne op.
Hvad er det han fortæller?
Den russiske soldat indrømmer, at han er en del af et militærfirma lavet af gasprom.
Det store, internationalt aktiv russiske gasforsynselskab, Gasprom, har til sydenladende også
militære enheder under sig.
Kan du ikke forklare, hvorfor det er så opseksvægtende og sin dansk kontekst, at Gasprom har sin
egen militære enhed?
Jo, altså Gasprom er et internationalt aktivt selskab.
I en dansk kontekst ville det svare til, at det firma som Ørsted havde sin egen militære enhed.
Hvad er forklaringen på, at en virksomhed, et børsheder og virksomhed som Gasprom har sin
egen her?
Der er to oplagte forklaringer.
Den ene forklaring er, at Gasprom ledes af folk, der har fået putinsnået gennem længere tid, de har
været afhængige af kremmel.
Og nu har kremmel prækket dem på skulderen og bedt dem om, at betale tilbage.
Nu er det på tide, at I tilføjer noget til den her krisindsats, I bliver nødt til at samle nogle enheder og

[Transcript] Genstart / Ruslands nye militser

indsætte demikrien.

En anden oplagt grund, det er, at vi ser hin i en fremtid for Rosland, der er meget risikabel på mange fronter, både indtændt i Rosland og ekstern.

Og i en måde at sikre sin helt specifikke private interesse på uafhængig af den russiske regering. Det er sørg for at have sin egne væbnet tropper.

Røgterne om, at Gasprom skulle have deres egne private her har sviert længe.

Og forhørt, at den russiske soldat er endnu et bevis.

Potok hedder enheden, og den er kontroversielt.

Hvad ved vi om den her enhed Potok?

Vi ved, hvad man i videoen fortæller os, og hvad der også er rimelig mange killer, der er med til at korroperere, når vi kigger rundt på nettet og ser lækkede videoer.

Potok er en enhed, der er lavet af Gasprom, at den har kæmpet på den ukrainske slavmark, under et større militærfirma, der hedder Redut.

Og at de også til tider har været inden at tage opgaver fra wagnergruppen, og at der derfor udviklet sig en strid mellem dem og wagnergruppen.

Hvad går den strid ud på?

Den går ud på indflydelse og hele grundlæggende interesser.

Hvis jeg tager en opgave for dig, så er det en opgave mindre til dig, som du kan tjene penge på, og det er det samme ude slavmarken.

Hvor ser vi det udspillelse, det drama, den konflikt mellem de to grupper?

Der er jo det ved den her konflikt, at det er efterhånd en rigtig social media konflikt.

Man ser dem simpelthen oplevede videoer på et erosiske medietilgram, som den dag i dag flourerer inden på Twitter.

Og simpelthen udgør sådan en Twitterkrig.

Hvor de svinner hinanden, jeg kalder hinanden for bankbokseridioder.

Der er en video, hvor man ser en samling vagnesoldater, der har stillet sig på en måde som nu er blevet ret populær i de her videoer.

Man stiller sig nogle maskerede folk sammen. Den første mand læser op af et eller andet de har skrevet ned, som om det er sådan officielt det kredt, der bliver læst op.

Og det officielle det kredt, der så bliver læst op her, det er, at de her idioter på Tok, de har fået deres opgaver, og så er endt med at løbe fra dem.

De siger dybe set, at de er bangebukse og ikke til at stole på.

Og selvfølgelig har på Tok også lavet en lille video, hvor de står på samme måde og siger dårlige ting om Wagnergruppen.

Og om, hvor dårlig de blev behandlet, da de blev sat til og så kæmpe under Wagnergruppen.

I løbet af de senste år er antallet af russiske private militærfirmaer bare vokset og vokset.

I am nu skal jeg se, om jeg lige kan huske et par stykker. Der er selvfølgelig Wagnergruppen. Der er dem, der hedder Patriot, der er nogen, der hedder Shit.

Der er nogen, der hedder Yenot, der er nogen, der hedder Vostok Battalion. Så er der her på Tok fra Kjørle. Så er der Redut.

Det var en periode, rykte om nogen, der hedder Liga, og jeg kunne sådan set blive ved.

En af de mest opseksvægtende af de her grupper, det er den enhed, der hedder Yenot, som du også lige nevnte.

Hvad er det for en enhed?

[Transcript] Genstart / Ruslands nye militser

Yenot er på den ene side et militærfirma, som så mange andre, de har en ledelse, og de kan sådan set gå ud og tage kontrakter for andre firmaer og lave opgaver.

Men det er udover, så er de også en form for nynasistisk folkebevægelse, der udover bare gør deres arbejde.

Der gør deres arbejde, og så i høj grad dyrker kulturen omkring det, at være nynasister og være russere og gerne vil yde indflydelse på andre folk, der måske har lignende tanker om verdensorden. Yenot bliver især kendt på grund af deres nu afdøde og berøgtede leder i Gormand Gutschef.

Det billede, jeg sidst har set er ham. Det er et, hvor han står inde i en klub og på en scen.

Der har han et mørkt fuldskæk, lang kryllede hår, som han har tæmmet med en bini, og ligner umiddelbart en venstrefløjs aktivist fra Seattle i USA.

Han er trot ind på en natklub og holder en tale til folk, der til synliden af hans følger og i et eller andet omfang, de er i hvert fald omfangende over for hans tilstedeværelse.

Der holder han et kræn i op og fortæller dem om, hvordan det her kræn jeg tilhørte, en af forsvarende af Ersovstall jernværket, som var i byen Marijupul,

der i de indledende fase af krigen virkelig lede et hårdt nederlag, da Rusland sønner bumperet området, indtil der ikke var flere beskytter tilbage.

Han siger lige som æren for at have været blandt de Russer og været ene og huk hovedet af en af Ersovstall for forsvarende, og har taget det med hjem.

Så er de også en gruppe, der i høj grad er ved at smelte sammen med det russiske militær set ud til.

Vi kender til at skylle i Jernot folk, inklusiv i går Mangusjef her, som er gået ind i Donbass og arbejder der og faktisk har fået officielle gradstegn og ligesom er blevet inkorporeret i den russiske kommandostruktur.

Om det er hel Jernot, der er blevet opslugt på den måde i dag eller om det kun er stor del af den, det ved vi ikke med sikkerhed, men det ser ud som om, at de i hvert fald er ved at blive endoptaget i det russiske militær.

Nogle af de andre militær enheder, der er skuttet op, de bliver kaldt Kossak militser. Hvad er det for nogen?

Man har i udkanten af Rosland, for eksempel et sted som Krasnodar, som ligger lige op til Ukraine. I den region er der en historisk af af folk, der kalder sig Kossaker eller som bliver kaldt Kossaker.

Det er en kulturell identitet med en visse vikinge-estetik, en stærk stolthed omkring nogle patriotiske dyder, og derfor har de også nogle sommerlegger, der opdraver unge mennesker til at være hårdfør.

De har deres egne lokale hjemmeværn, som udfører en funktion som en slags grænsevakter mod, hvad der måtte komme fra de vestlige lande.

Og så er der jo også Niklas, den russiske forsvarsminister. Han har også sine egen private her. Hvad ved vi om den?

Der er den gruppe, der hedder Patriots, og siden krigen begyndte, der har vi hørt, fra mange killere om, at de tilhører sådan set den russiske forsvarsminister Sergej Shoygu.

Det er jo helt på hovedet.

Altså, som nævnt tidligere så har vi et land, der lægger stor vægt på, at have et statsligt voldsmonopol.

Og så har du forsvarsministeren, som buddhver beskytteren af det præsip, der går ud og fortsætter egen private militær.

Men jeg vil tro, at det er fordi, der er et eller andet spil her, som han ikke vil være en outsider i.

[Transcript] Genstart / Ruslands nye militser

Altså, hvis der endelig skal være private militærfirmaer, så vil han også have indflydelse på lige fod med andre ledende skilter i det, og han var også til en penge på det på lige fod med andre ledende skilter. Hvordan er det indbyrdsforhold mellem de her militærmilitser rundt omkring i Rusland? Er de fuldstændig på linje med, hvad de skal? Det er kaotisk, men det hører også med til historien, at der er også noget kages inde i det russiske militær, så det er ikke fordi, at det er nødvendigvis af den afgørende faktor. Men jo, de kan blive uvender med hinanden de her grupper, de kan blive uvender med militæret, de kan have deres egne mål ude på slavmarken, de kan have et ønske i, at visse missioner fortsætter i det uendelige, de kan have lyst til, at ophåbe ammunitioner, så selv det videre får til en penge. Så der er en masse sådan små lokale forviklinger, som gør, at man ikke skal forvente, at det system, der er afhængigt af militærfirmaer, fungerer særligt effektivt. Det lyder også som et dårligt udgangspunkt for at vinde en angripskrig. Det kan man roligt sige. Knuskydningen af de mange nye private her i Rusland har fået eksperter til at tale om, at russiske riemændene lige nu er i gang med at forberede sig på tiden efter putinskrig. Bavnerelederen Prigushen har udtalt, at det er det, det handler om. Når kampen og magten kommer, så har alle brug for deres egen private her, og derfor er alle med penge i gang med at anskaffe sig ind, siger han. Det fortæller også noget om en desperation i systemet. Desperationen om at miskontrolle og man stå og mangle nogen med våben, der kan kæmpe din kamp. Når du fortæller om de her private enheder, Niklas, så kan ikke det være med at tænke på, at det er obskræften på krig og borgerkrig, at russiske oligakker har det egen her, myndigheder har det egen her, og Putin har sin egen her. Altså, er vi ude i et borgerkrigs scenarie? Altså, den yderste fantasie- og dommedagsscenarie, det er, at landet splitter op i en masse små fyrste dømmer, og folk må være mand for dem selv, kæmpe med deres egne små private militær enheder mod hinanden. Og det er et meget usensyngeligt scenarie, og det er ikke noget, man realsk af frygtet sker. Men det er vigtigt at forstå, at det er et relevant scenarie, fordi det er et scenarie, vi alle sammen kan se for os, og det er det scenarie, man beskytter sig selv imod blandt andet ved at have et militærfirma. Ikke fordi det er desensyngeligt, at det sker, men fordi det er vigtigt for alle parter, at det er utændtligt, at det sker. Det lyder lidt som sådan en moderne russisk version af Game of Thrones. Ja, lige præcis, og det er det, for alle det verden ikke skal være, fordi parter prøver at skabe sig til et andet militærfirma. Er det sådan et oprustningskabløb internt i Rusland, hvor man også på en og med holder hinanden i skak ved at sige, jeg skal i hvert fald ikke være den sidste, der får min egen private her? Ja, det kunne lide det særligt, når man har rekrutteringsvandsklæder, hvor man også siger,

[Transcript] Genstart / Ruslands nye militser

men rekrutteringspolitien skal ikke være udtømt, inden jeg har sikret mig selv.
Niklas, hvis du skal sætte det her på spissen,
hvilken betydning har det så for os i vesten, at vi ser alle de her militær enheder dukke op i Rusland?
Men for os i vesten har det to betydninger, for det første så skal vi interessere os for, hvad der sker inde i Rusland,
fordi de er så store, de er så vigtige for verden, at hvis de har nogle kaotisk forhold interne, så kommer det også til at få betydning for vores sikkerhed.
Og for det andet så kan det få betydning for vores sikkerhed international, hvis de her militærfirmaer gør lige som Wagnergruppen har gjort og Patriot har gjort, nemlig er aktive i områder som Afrika og Sydamerika, hvor de kan komme til at støde ind i danske styrker, danske styrker på FN Vision og lignende,
og der komplicerer de landskabet, fordi kæmper de officielt for Rusland, kan man ringe til Rusland og sige,
vi skal lige tale nogle forhandlinger her, så vi ikke løber ind i en anden, eller vil Rusland ikke vedkende sig dem,
og så ender man i konflikt ude i marken.
Hvilken betydning vil det her få for krigens karakter?
Jo, flere af de her private militærfirmaer og andre halv private grupper, der kommer, og flere skal vi jo forvente at se sådan en fragmenteret krigsførelse, hvor hvad der sker på et sted på fronten,
det kan være helt forskelligt for hvad der sker et par kilometer sydfør, fordi der er et andet privat militærfirmaer,
der styrer det, og de gør tingene på en anderledes måde. Det taler også ind i en fremtid, hvor vi ser sådan meget mere mosagisk krigsførelse,
altså slagmange gennem moseik af alle mulige forskellige metoder og værktøjer.
Mh, bliver det en grimer krig?
Der er i hvert fald ingen grund til at tro, at militærfirmaer får det i den rigtige retning i forhold til humane folkret.
Her slutter dagens genstart. Den var sat sammen af Emma Elbæk Høj, Line Fabrisius og Søren Elbæk.
Jeg hedder Thomas Tjernsen.
Gå på opdaleset i alle deres podcast og radioprogrammer. I appen, det er Lyd.